وسوسه پیشرویهای پیاده ای: بپذیریم یـا منصرف شویم؟

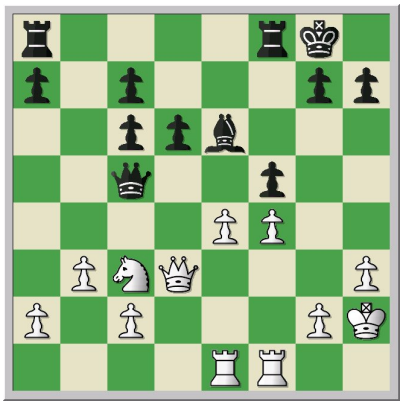

سوال: سیاه در اینجا 18 ... f7-f5 کـرد. این حرکت،

الف)صحیح اسـت و بـه یـک بـازی خـوب برای وی منجر می شود.

ب) اشتباه اسـت و سـبب دشـوار شـدن وضع سیاه می گردد؟

در بازی **امانوئل لاسـکر - اریـش کـوهن** (سن پطرزبورگ، ۱۹۰۹)، سـفید فـرم پیـاده ای بهتری در مرکز و جناح شاه دارد که بایـد آن را در نظـر داشـت. در موقـع مناسـب او مـی توانـد وزیـرش را بـه g3 بـرده و پیـشروی f4-f5 را عملی کند یـا بـا e4-e5 شـکافت پیـاده ای را اجرا کند.

مسلماً این امر از دید سیاه پنهان نیست. همچنین او متوجه پیاده منفرد a7 و پیاده هـای دو پـشته اش در ستون c نیز هـست. بنـابراین و بـر مبنـای وضـعیت موجـود، سـیاه بایـستی اسـتحکامات دفاعی خویش را در جناح شاه بنا کند و زمینه تدارک ضربت متقابـل در جنـاح وزیـر و یـا در مرکز را فراهم کند..

با در نظر داشتن همـه ایـن نکـات، 18 ... f6 الزامی بود. بـا ایـن حرکـت سـیاه مـی توانـست ستون f را مسدود کرده، خانـه e5 را تقویـت و راه فـراری هـم بـرای فیـل سـفیدرو خـویش در صورت لزوم باز کند.

19 e5 d5?

تقریباً همیشه اشتباهات دو تا دو تا بـا هـم پـیش مـی آیـد. سـیاه بایـستی 19 ... ♖ae8 را بازی می کرد. حالا فرم پیاده ای برتـر سـفید در مرکـز، اهمیـت تـازه ای از لحـاظ خلـق پیـاده رونده در e5 پیـدا مـی کنـد. در اینجـا لاسـکر مـــی توانـــست 20 g4 را بـــازی کنـــد و 20 ... fxg4 را بـا 21 f5 پاسـخ گویـد. بـا وجـود ایـن سـیاه بـه جـای آن مـی توانـست بـا 20 ... ♕e7 اوضاع را مبهم نماید.

از آنجا که دو حرکـت آخـر سـیاه، شـماری از ضعفهای تازه را باعث شـده اسـت (خانـه هـای c5 و d4) ، سـفید طـرح خـویش را بـه طـور چشمگیری تغییر می دهد، و سـوارهای خـویش را در این خانه های قوی مـستقر مـی کنـد. ایـن مثال به خوبی برتـری اسـب بـر فیـل را در یـک وضعیت بسته نمایش می دهد.

20 ♘a4! ♕e7
21 ♕d4 ...

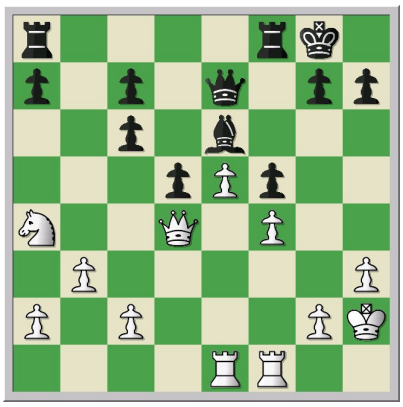

وزیر مرکز نشین سفید از این جایگاه، عرض چهارم و قطر g1-a7 را کنترل می کند.

21 ... ♖fb8
22 ♘c5 a5

منفعلانه در انتظار سرنوشت خویش می نشیند. اینک سفید پیاده رونده دیگری را در ستون a ایجاد می کند.

23 a3 ...

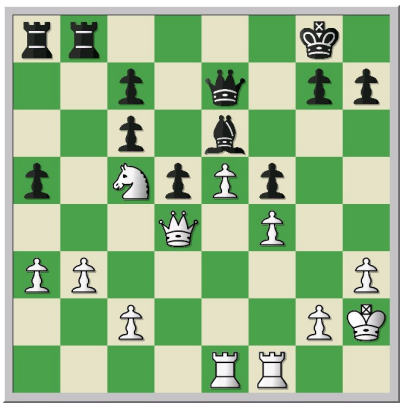

دست و پای سیاه کاملاً بسته شده است. به زودی کار تمام است.

23 ... ♔f7
24 ♖a1 ♖b5
25 b4 ♖ab8
26 c3 ♖xc5

تهدید 27 a4 وجود داشت اما بعد از: 26 ... axb4 27 axb4 رخ سفید عرض هفتم را اشغال خواهد کرد. سیاه وضعیتی شکنجه آور دارد: هنوز نمی خواهد تسلیم شود با آنکه هیچ حرکت به درد بخوری ندارد. اگر سیاه راه دیگری در پیش گرفته بود شاید سیر بازی چنین می شد: ابتدا سفید پیاده رونده a را درست می کرد، سپس در حالی که نیروهای سیاه متوجه جناح وزیر شده بودند آنگاه سفید عملیات را به سوی جناح شاه و ستون g منتقل می کرد. زیرا سفید با داشتن فضای بیشتر می تواند سوارهای سنگین خود را در آنجا مستقر کند. امری که سوارهای سیاه از آن محرومند.

27 bxc5 ♖b5
28 ♖ab1 ♕xc5
29 a4 1-0

بگذارید روند وقایع را بار دیگر مرور کنیم. تهدید سفید، شروع عملیات تهاجمی در جناح شاه بود، و در مواجهه با این خطر سیاه ضعفهای تازه ای را ایجاد کرد. او هماهنگی میان نیروهایش را برهم زد، شماری از خانه های مهم را تضعیف کرد و امکان تحرک فیلش را محدود نمود. سپس سفید طرح خویش را تغییر داد و استراتژی سیاه را کاملاً مردود نمود. توانایی تغییر طرح و نقشه بر اساس شرایط تغییر یافته جدید، نشانگر داشتن چیره دستی تمام در شطرنج است.